

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden, bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

300. — 't Portiertje van Roeselare. — 301. De Kleine Tooneelspeelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in Brand. — 304. De Bannelingen. — 305. In het wilde Land. — 306. De Wonderbare Reizing. — 307. Fiere Margriet van Leuven. — 310. 't Avontuur van den Schouder. — 311. Het Boefje. — 312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Teekens. — 314. De Spanjaarden te Gheel. — 315. Zwarte Jan. — 316. De Heks van de Moeren. — 317. De Boschwachter van Eikenhof. — 318. Het Juffertje van Parijs. — 319. De Wolfjager van Turnhout. — 320. De Zeeroovers. — 321. Het Gezin van den Vischer. — De Wilde Cow-Boy. — 323. Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen. — 325. Kerstmis in de Sneeuw. — 326. Een angstig avontuur. — 327. De Reis in den Nacht. — De Zwarte Bende. — 329. Het licht in de Wildernis. — 330. De dankbare Soldaat. — 331. Een keer Wildstrooper. — 332. Het Wonderland. — 333. Het Verloren Testament. — 334. In veilige Haven. — 335. De wonderbare reis van schipper Bontekoe. — 336. Een brutale Feeks. — 337. Vaders vertrouwen. — 338. De vlucht over de Schelde. — 339. Neel's avontuur. — 340. De Zwarte Ruiters. — 341. De Held van Afrika. — 342. De Pleegzoon van den Bedelaar. — 343. Het beleg van den Ravenburg. — 344. Een avontuurlijke vacantie. — 345. De vriend van den Indiaan. — 346. De Pelgrims en de Roofridder. — 347. De twee Gemzenjagers. — 348. Het verloren Koffertje. — 349. De Held van Maldegheem. — 350. Het verlaten Huis. — 351. De schat in den Kelder. — 352. — Het huis in de Dennen. — 353. De vriend van den Zeekapitein. — 354. De gestrafte Hoogmoed. — 355. Grootmoeders helpers. — 356. Een Vlaamsche jongen in Amerika. — 357. De jonge Kolonist. — 358. De neder van de Hooglanden. — 359. Na lijden komt verblijden. — 360. De twee Robinson Crusoe's. — 361. Edelmoedigheid beloond. — 362. De Durver. — 364. De Durver in de Prairie. — 365. De jonge Hovenier. — 366. De sluwe Goochelaar. — 367. De valsche Boudewijn. — 368. De wonderlinge Bezoeker. — 369. De schrik van het Dorp. — 370. De Plaaggeest. — 371. Bij de Eskimo's. — 372. Ewyr, de lijfeigene. — 373. De erzame hoeve. — 374. Het Schot in den Avond. — 375. De Stiefmoeder. — 376. Gescheiden Vrienden. — 377. Het Avontuur der Kerstzangers. — 378. Hoogmoed gebroken. — 379. De Cirkusjongen. — 380. Uit het Arkus. — 381. Het Spookschip.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag ze in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Drukkerij R. Bracke-Van Geert, Wetteren.

HET ONVERWACHTTE ERFDEEL

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

HET ONVERWACHTE ERFDEEL.**I.**

Marinus Tiddels zat mismoedig op zijn kamer met zijn hoofd tusschen zijn handen. Hij was zijn plaats kwijt. Vanmorgen had zijn werkgever hem op het bureel geroepen, en tot hem gezegd:

— Marinus, jongen, het zijn slechte tijden.

— Ja, mijnheer, had de jonge man geantwoord, maar tevens een benauwd gevoel gekregen.

— Ge weet wel dat we de laatste jaren veel minder zaken gedaan hebben, merkte de patroon toen op.

En de baas vervolgde:

— Het spijt me, maar ik heb geen werk meer voor u. Ik kan onmogelijk wedden blijven betalen aan menschen, die ik niet noodig heb. Ik zou me ook ruineeren.

Marinus was erg geschrokken. Zoo ineens zijn

plaats opgezegd. Binnen een maand zou hij dus op straat staan, zonder eenig inkomen.

Nu zat hij over zijn toestand na te denken op zijn kamertje bij vrouw Rossiers.

Wat moest een jonge man als hij beginnen? Hij stond heelemaal alleen in de wereld, zonder ouders, broers, zusters, en zonder geld. Familieverwanten kende hij niet. Sedert zijn vader stierf had hij nu twee jaar kunnen werken bij een handelaar in insektendoodende stoffen. Hij moest bureelwerk doen en brieven schrijven naar de landbouwers en tuinlieden, die zulke stoffen noodig hadden om het ongedierte op hun planten te vernietigen. Hij had juist genoeg kunnen verdienen om een eenvoudig kamertje te huren en aan zijn kost en kleeven te geraken.

— O, wat moet ik nu toch beginnen! zuchtte hij. Nergens zal ik nog werk kunnen vinden. Overal dankt men arbeiders en bedienden af.

En ja, het was toen een slechte tijd.

Handel en nijverheid kwijnden, niet alleen in ons land, maar over de gansche wereld. Fabrieken sloten de poorten of werkten slechts enkele dagen per week. Kooplieden verkochten weinig. De scheepvaart lag voor een groot deel stil. Dat zag men in alle havens, ook in die van Antwerpen, en Gent. Duizenden arbeiders verloren hun werk en moesten met hun gezin gesteund worden. Ook talrijke bedienden werden ontslagen;

want het was doodsche op kantoren en banken. Ieder beperkte zijn uitgaven, en bezuinigde zoo veel mogelijk. En zoo had het ongeluk van « af-danking » ook Marinus Tiddels getroffen.

Hij zou geen steun krijgen, want hij was niet aangesloten bij een bond. Hij moest voor zichzelf zorgen. Maar hoe?

Vrouw Rossiers bracht zijn eten boven.

— Mijnheer Marinus, ge ziet er vanavond zoo triestig uit, zei ze, want ze bemerkte wel zijn bedrukt gezicht.

— Triestig? Ik heb er reden voor. Nog een maand, en ik zal hier moeten vertrekken, want dan ben ik mijn werk kwijt.

— Wat ge nu zegt! riep de vrouw verschrikt uit.

— De patroon heeft me vandaag opzeg gegeven. De zaken gaan te slecht. Ik ben de jongste, dus moet ik er het eerst uit. Nog een maand... en ik sta op straat...

— Ge hebt nog een maand en dus den tijd een andere plaats te zoeken...

— Zoeken doen er veel... maar iets vinden... dat is wat anders. 't Loopt vol werkloozen.

— Nu, hoor eens, in elk geval, moet gij hier toch den eersten dag nog niet aan de deur, verzekerde vrouw Rossiers. Ge zijt altijd een goede, vriendelijke kostganger geweest; ge hebt me trouw betaald en me dikwijls een dienst bewee-

zen. Ook als de maand om is, kunt ge van hier uit nog werk zoeken. Maak u niet al te ongerust.

— Dat is braaf van u, zei Marinus.

De goedgehartige vrouw ging heen. Ze meende het best en ze sprak uit medelijden.

— Maar ik kan toch niet op de kosten van een arme weduwe leven, dacht Marinus. Wat zal het worden met de toekomst!

Het was een sombere avond, en er volgden triestige dagen.

Marinus keek de advertenties der dagbladen na, in de hoop een nieuwe betrekking te ontdekken, maar och, honderden deden als hij. En er was bijna niets te begeven.

Tiddels woonde te Mechelen. Velen van deze stad hadden hun dagelijksche bezigheden te Antwerpen of Brussel, maar ook onder hen vielen er werkloos. Er was dus wel weinig hoop op het vinden van een nieuwe betrekking.

Zoo verliepen drie weken. De dagen gingen vlug om. Het einde der maand naderde onverbiddeijk.

De patroon had ook deernis met zijn bediende. Hij beloofde hem nog twee maand extra-loon. Dat was dan toch weer een troost.

In de twee volgende maanden kon hij nog zoeken. En hij zou zorgen, dat hij met dit loon

er wel vier toe kwam. Hij kon nog zuiniger leven.

* * *

Zekeren morgen, toen hij aan 't ontbijt zat, klopte vrouw Rossiers op de deur.

— Mijnheer Tiddels, er is een aangeteekende brief voor u. De bode staat beneden te wachten, want ge moet in zijn boekje teekenen, zei de kostvrouw.

— Een aangeteekende brief voor mij? Van wien mag dat wel zijn? mompelde Marinus. Misschien voor een betrekking.

Hij spoedde zich naar beneden.

Het was een brief van een notaris uit Limburg. Marinus begreep er niets van. Limburg was hem zoo vreemd als Bohemen.

Toen hij weer op zijn kamer was opende hij nieuwsgierig en gejaagd den brief. Hij las hem gretig door.

« Uw oom is gestorven, en hij laat u een erfdeel na », schreef de notaris uit Limburg. « Gij zijt de eenige erfgenaam... ».

Dat leek nu wel een sprookje, of was het een gemeene grap van zoogenaamde vrienden, die wisten, in welk een toestand hij verkeerde?

Marinus had nooit geweten dat hij een oom bezat in Limburg.

Zou het wel waar zijn? Maar natuurlijk, het was een brief onderteekend door een notaris en

met gedrukten naam van het kantoor. Het was zeker een broer van zijn moeder, waarover zijn vader hem nooit gesproken had. Zijn moeder was ook al zoo lang dood; hij was nog maar pas acht jaar oud toen ze stierf.

In elk geval die oom had hem niet vergeten al gaf hij nooit teeken van leven. Hij liet hem een hoeve na, schreef de notaris, met vijf hectaren land. De hoeve lag niet ver van Peer in Limburg. Marinus had nog nooit van het dorp gehoord, en zocht het in zijn atlas op. De brief verheugde hem zeer.

— Wat zou ik nu doen? dacht hij. Wat moet ik met een hoeve aanvangen? En met vijf hectaren grond? Misschien kan ik ze verkoopen en zelf een zaak beginnen met het geld. Of zou ik zelf op de boerderij gaan wonen? Ik ben wel geen boer, maar op mijn werk heb ik wel het een en ander geleerd over het boerenbedrijf, door gedurig met landlieden in aanraking te zijn. Ik ben jong en kan veel leeren... Hoera, ik zie toch reeds uitkomst... Er is redding... Het is zoo erg niet meer dat ik mijn plaats kwijt ben!

Hij vertelde het goede nieuws aan vrouw Rossiers.

Ze sloeg van verbazing de handen in elkaar en was oprecht verheugd.

— Ge ondervindt het, dat God een vader van de weezen is, zei ze. Wel, wel, wat een uitkomst.

Eerst zoo diep in den put zitten en nu opeens eigenaar zijn van een hofstede.

— Ik ben zeer dankbaar en tevreden, maar nu moet ge niet denken, dat het een prachtige boerderij is, zooals er hier rond Mechelen staan. Dat is ginder de heide, met flauwen grond... Maar God zij geloofd, ik kan voort. Er is een groot pak van mijn hart.

Marinus hield verder het nieuws voor zich alleen. Hij zou zich eens naar Limburg begeven en den toestand onderzoeken.

Hij besloot de hoeve niet te verkoopen. Ze zou in dezen krisistijd weinig opbrengen. Nu hij eigenaar was, wilde hij ook weer niet dadelijk afstand doen van zijn bezit. En het trok hem wel aan, om zelf te boeren.

Hij zou toch zijn kost op doen en dat was al veel. En wie weet, bracht hij het niet verder in het landbouwbedrijf!

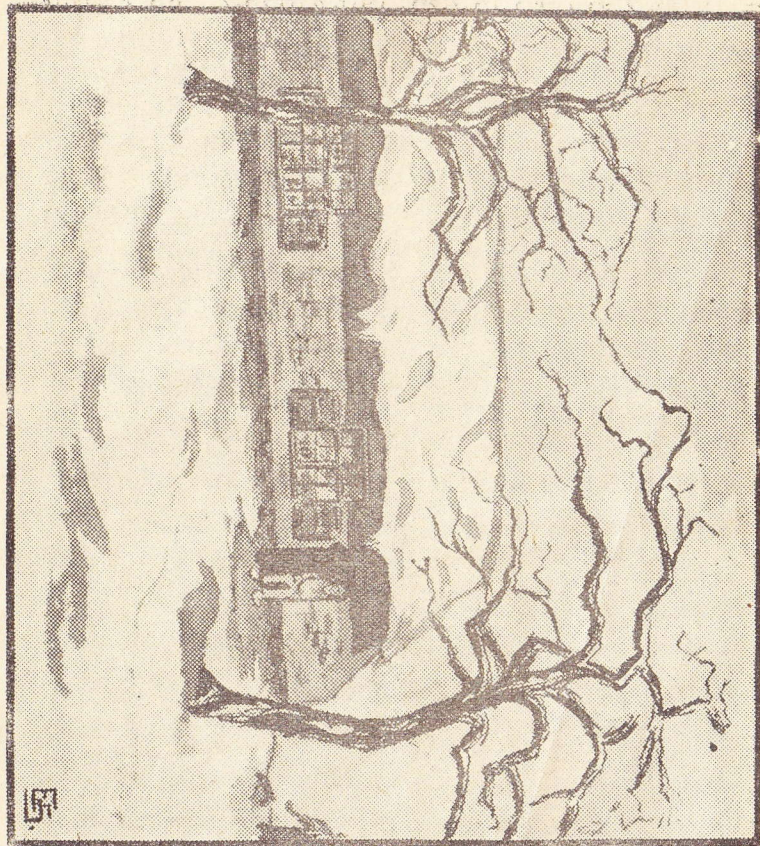
II.

Marinus leefde op zijn hoeve, geheel alleen, eenzaam en afgezonderd. Het was ver van het dorp. Er woonden nog geen honderd menschen op een naburige gehucht. Maar Marinus voelde zich zeer tevreden in zijn klein huisje.

Neen, zijn erfdeel was niet geweest wat hij er zich eerst van voorgesteld had. Hij dacht wel

Het was een kleine, onooglijke boerderij.

Het was een kleine, onooglijke boerderij.

geen prachtige maar toch goed ingerichte boerderij te zullen vinden met koeien en minstens een paard. Hij was echter teleurgesteld geworden.

Hij kwam aan het eind van de Kempen op een kleine, onooglijke boerderij, een hut bijna, met een strooien dak, en leemen vloer in de keuken. In plaats van vruchtbare weilanden en ontgonnen akkers waar hij de ploeg maar in zou te zetten hebben, trof hij een barre, dorre heide aan. Het leek een bijna onafzienbare vlakte waar slechts enkele schrale plantjes groeiden in het onvruchtbare zand.

Wat moest Marinus daar nu toch mee beginnen? Zijn oom was een zeer eigenaardig, schuw man geweest, die zich met weinig tevreden had gesteld. Eén koe, eenige kippen, wat konijnen en de opbrengst van een stukje grond, dat hij vruchtbaar gemaakt had, waren genoeg voor hem geweest. Daar had hij van bestaan. Hij woonde alleen. Marinus stelde zich daar voorlooppig ook mee tevreden, maar hij had hoogere plannen.

Op allerlei manieren trachtte hij geld te verdienen. Hij werkte hard. Met het weinige dat hij nog bezat, kocht hij een oud schrijfmachien. 's Avonds en over dag, als hij tijd had, schreef hij artikels en bladzijden uit boeken over voor een schrijver uit Mechelen. Hij had met hem een ak-

koord gesloten voor hij vertrokken was. Die schrijver betaalde hem vrij goed,

Overdag werkte Marinus op zijn land. Het was moeilijk geweest voor hem in het begin, hij die bijna nooit handenarbeid verricht had, maar gewoon was van in een bureel te schrijven. En hij moest alles leeren. Maar dit ging goed. Hij vroeg raad aan zijn bureu, vriendelijke eenvoudige menschen, die soms zelfs een handje kwamen toesteken.

's Avonds studeerde Marinus ook in boeken over landbouw, die hij in de bibliotheek te Hasselt leende. Hij reed nu en dan op zijn fiets naar de hoofdplaats.

En zoo leerde hij veel over het nieuwe vak, dat hij aangevat had.

En hij maakte allerlei plannen, die hij hoopte uit te werken, later op zijn boerderij en met zijn grond.

Maar daarvoor moest hij geld hebben, want nu verdiende en kweekte hij maar juist genoeg om te leven. Doch Marinus Tiddels was tevreden in zijn huis op de heide.

Zoo was het Winter geworden. Nog eenzamer werd het leven van Marinus. De wind kon zoo geweldig loeien over de blakke heide. Dan

weer regende het... Er ging op een heelen dag geen mensch voorbij...

En toch was Marinus zeer tevreden. Hij had aardappelen, vet, een hesp, gerookt vleesch, meel; hij bakte zijn eigen brood. Hij was verzekerd van zijn kost.

Hij had een goeden voorraad steenkool opgedaan. En de kachel brandde lustig.

En hij bezat boeken en tijdschriften over landbouw en kon lezen en studeeren!

Hij had zelfs een gelukkig gevoel, de kluizenaar van de heide!

Als hij 's avonds zijn deurtje sloot, en de petroleumlamp brandde helder, en de stoof snorde vroolijk dan dankte hij God voor deze uitkomst. Het spook van werkloosheid en van honger en ellende had immers voor hem gestaan. Maar het was verjaagd.

Nu en dan schreef Marinus een brief aan vrouw Rossiers te Mechelen.

Hij stelde ook artikelen op voor tijdschriften en verdiende daarmede een vrij goed bedrag.

Vervelen behoefde hij zich dus niet te doen.

Soms ging hij op bezoek bij de bureu, die hem gaarne hoorden spreken. En van hen deed hij meer kennis op over de heide.

Daar had hij ook het een en ander over zijn eigenaardigen oom gehoord. Het was een broer van zijn moeder geweest: Victor Lynsens. Hij

leefde als een kluizenaar, ongehuwd, in zich zelf gekeerd, ofschoon, als het er op aan kwam, gedienschtig voor anderen.

Hij scheen een vriend te Mechelen gehad te hebben, die hem een enkelen keer bezocht.

In de twee laatste jaren, toen hij zwak en ziekelijk was, hield hij een knecht, een jongen uit de buurt, nu een zwerver, dien men Langen Jan noemde. De kerel scheen thans elders te dolen.

— Door dien Mechelschen vriend, zal oom van mijn bestaan geweten hebben, dacht Marinus. Zonderling, dat hij nooit iets liet hooren en me toch alles vermaakte.

Zoo gingen de dagen voorbij.

Op een avond zat Marinus weer te lezen. Het was stil in de natuur. Het weer scheen zich naar vorst te stellen. Dat zou goed zijn voor het land.

De kachel brandde gezellig. Rustig tikte de klok. Marinus, die natuurlijk zelf kookte en braadde, had reeds gegeten. Nog een paar uur en dan zou hij zich ter ruste leggen.

Eensklaps was het of hij iets hoorde aan den voorkant. Zou er nog bezoek komen? Dat leek niet mogelijk. De heibewoners lagen vroeg te bed. Dat spaarde vuur en licht, zeiden ze.

En toch, het was of daar iemand heen en weer trappelde.

De luiken van het venster waren niet gesloten. Wie kwam hier naar binnen kijken?

Was er nu een verdwaalde op het schijnsel afgekomen?

Marinus stond op. Vast en zeker was er iemand daar aan voorzijde. Waarom klopte hij dan niet aan? Of was het een landlooper met kwade bedoelingen?

Plots trok Marinus de voordeur open. En snel week een persoon op zijde.

— Wie is er daar? vroeg Marinus.

— O, goed volk! klonk het terug. Ik ben lang weg geweest uit de streek en het verwonderde me hier licht te zien. Is het oude kraam weer bewoond?

— Jawel. Wie zijt gij? Kom dan toch nader!

— Ik heb nu geen tijd... We zullen elkaar nog wel terugzien... slaap wel.

Marinus zag dat het een jonge man was in eigenaardige kleeding.

— Waarom kwam die kerel hier door het raam spieden? vroeg hij zich af. Dat lijkt me verdacht. Hij beweert, dat hij uit de streek is, maar lang weg is geweest. Zou het misschien Lange Jan zijn, die als knecht bij oom heeft gewoond? Nu, ik zal er morgen wel meer van hooren.

Het was toch een onaangename gewaarwording, dat hij zoo bespied was geworden. Toch legde hij zich een paar uur later gerust te bed. De nacht verliep ongestoord.

Den volgenden dag vernam Marinus inderdaad, dat Lange Jan terug was in zijn hut, en de kerel wel meer aan ramen en deuren luisterde en spiedde.

— 't Best zal zijn, hem maar te mijden, oordeelde Marinus. Op ongunstig gezelschap ben ik niet gesteld.

Maar Lange Jan liet hem niet met rust. De kerel scheen het weer aangenamer te vinden in de eigen streek dan elders.

Hier woonde zijn vader, boer Krelis, een braaf man, die echter veel verdriet had van zijn zoon. Hij wilde hem echter niet wegsturen, al leefde de vlegel op zijn kosten.

Lange Jan had dus als knecht bij Marinus' oom gewerkt, toen deze ziekelijk was. In dien tijd had de slungel zich vrij goed gedragen, want hij wist dat de oude man niet lang meer zou leven en bijna geen familie had. Dat had de baas hem wel eens verteld, toen hij over vroegere jaren sprak.

Lange Jan hoopte, dat zijn meester hem de boerderij en het land zou nalaten, als hij stierf. Daarom gedroeg hij zich zoo goed bij hem. Het was immers al dikwijls gebeurd, dat een man zonder familie zijn vermogen naliet aan een meid of een knecht, die hem trouw gediend had.

Maar de baas bezat wel familie, een neef, Marinus, en aan dezen liet hij de boerderij over.

Lange Jan was kwaad geweest en verwenschte den ouden man.

— Wat moet zulk een heertje uit de stad hier op een boerderij komen doen? had hij gespot.

Hij zwierf toen met smokkelaars weg. Nu was hij terug. Hij was jaloersch van Tiddels. En deze jaloerschheid vermeederde nog, toen hij bemerkte dat het heerschap uit de stad, zulke goede zaken deed, en er welvaart heerschte op de boerderij.

Hij zocht thans ruzie met Tiddels, die hem echter zooveel mogelijk vermeed.

III.

In den nawinter huurde Marinus een knecht, Victor Reenis, een braven, armen jongen. Op de heide vroeg men toen niet veel loon, als men goeden kost kreeg.

En Marinus Tiddels had wel goeden kost voor twee, en ook wat spaargeld, om Victor te betalen.

Hij wilde nu meer heide ontginnen en dat was zwaar werk. Men mocht gerust met tweeën zijn.

Victor woonde op de kleine hoeve en dat vond Marinus gezellig.

Hij had het 's avonds zoo eenzaam niet meer.

Zekeren Winteravond zaten beiden bij het vuur.

Marinus las in een tijdschrift en Victor in een roman.

— Ik ben moe, zei de knecht eensklaps.

Marinus keek op van achter zijn blad, en zei:

— Ja, ik ook. Het is zwaar werk die heide omspitten.

— Vooral omdat de wortels van die planten zoo diep gaan, hernam Victor. Spijtig dat we het niet met een ploeg kunnen doen.

Marinus was begonnen met zijn vijf hectaren grond vruchtbaar te maken. Het was allemaal barre heide, waar geen enkele vrucht op wilde groeien. Hij moest beginnen met den grond diep om te spitten en al de wilde planten, die lange wortels hadden, uit te roeien. Hij deed dit in den Winter, als er weinig ander werk was op het land dat zijn oom reeds vruchtbaar gemaakt had vroeger, en waar Marinus van leefde.

Dit was zeer zware arbeid en daar spraken de mannen nu over.

— Men zou wel vier paarden of een zware tractor moeten hebben om een ploeg daar diep genoeg door te trekken, zei Marinus, en dan zou het nog lang niet zoo goed gedaan zijn als met de spade.

— Wat gaat ge er op planten, toekomstige jaar, als het omgespit is? vroeg Victor.

— Gele lupinen. Dat zijn planten die in het zand wel een beetje willen groeien. In den herfst

ploeg ik ze dan onder; ze vormen een goede meststof en zullen het zand vruchtbaarder maken.

— Dus zaait ge iets, om het dan toch maar om te ploegen?

— Ja, gedurende enkele jaren zal ik lupinen moeten zaaien. Elk jaar groeien die wat hooger naarmate de grond vruchtbaarder wordt. Na drie of vier jaar, zal het zand wat zwarter zijn. Dan kan ik probeeren met aardappelen te planten of rogge te zaaien. Maar dan moet ik elk jaar natuurlijk goed mesten.

— Het is een langdurig werk.

— Ja. Maar na een zekeren tijd, krijgt men den grond toch vruchtbaar, en dat is het bijzonderste.

Victor geeuwde luidop, en zei toen:

— Ik ga slapen, want anders kan ik er morgen niet uit. Goeden nacht.

— Slaap wel, Victor!

Victor ontstak een kaars, en klom langs een ladder naar een zolderkamertje.

Marinus bleef zitten.

— Het is waar, dacht hij, als ik mijn heide wil vruchtbaar maken op de manier, die we nu volgen, zal het nog jaren duren eer het me wat opbrengt, en het kost me een hoop geld. Victor heeft gelijk. Maar wat zou ik anders kunnen doen? Moet ik mijn boerderij opgeven en weer in de stad gaan wonen?... Neen, dat doe ik niet!

Ik ben er nu eenmaal mee begonnen en ik wil volhouden tot ik overwin. Ik moet er nochtans iets anders op vinden.

Hij nam zijn tijdschrift weer op en bladerde er wat verder in.

Eensklaps viel zijn oog op een artikel over het ontginnen van braakliggende landen in Amerika.

— Dat is juist wat ik hebben moet, dacht hij, en haastig las hij het stuk door.

Het sprak over de manier die in Amerika gebruikt wordt om den grond vruchtbaar te maken. Met tractors werden boomstronken uitgetrokken en daarna ook de grond zeer diep omgeploegd.

— Dat kan ik allemaal niet doen! zuchtte Marinus. Daar heb ik geen geld voor!

Hij las wat verder en toen zag hij iets dat plotseling een licht deed opgaan in zijn gedachten en dat zijn hart van opwinding deed kloppen.

« Men gebruikt ook varkens », las hij, « om » den grond te ontginnen. Men plaatst een omheining om het terrein, dat men wil bewerken en daarop laat men een aantal varkens los » loopen, die den grond omwroeten, het onkruid en alle wilde plantengroei verdelgen en » terzelfdertijd den bodem vruchtbaar maken ».

Dat was juist wat Marinus moest hebben. Hij had er vroeger nog wel van gehoord, maar het

was hem nog nooit ingevallen dat het ook van toepassing kon zijn op zijn geval, op zijn heidevelden.

Maar nu dacht hij er sterk over door. Natuurlijk zou dat bij hem ook gaan. Hij zou een gedeelte van de heide afsluiten, met een omheining en dan eenige jonge varkens koopen, en die daar los op laten loopen, om alles open te wroeten en te bemesten. Ze kregen er vrij spel in hun vernielingswoede.

Dien avond duurde het lang eer Marinus Tiddels sliep, zoo vervuld was hij van zijn nieuw plan.

Maar... ook nu was toch het groote punt: het geld. Een omheining bouwen, varkens koopen en kweken... dat alles vergde uitgaven. En zoo veel had Marinus in zijn spaarpot niet meer.

Te Hasselt woonde een groote eigenaar, die zelf ook heidevelden liet ontginnen. Men had trouwens al lang allerlei pogingen gedaan, om uitgestrekte zandvlakten vruchtbaar te maken.

Geheel in 't Noorden stichtte men destijds daartoe de kolonie van Lommel, en liet men zelfs arbeiders met hun gezin uit andere streken van het land overkomen. Men liep echter veel teleurstelling op.

Mijnheer Senden, zoo heette de grondeigenaar te Hasselt, had reeds twee maal Marinus Tid-

dels bezocht. Een kennis te Bree had hem over den ondernemenden jongen man gesproken.

Mijnheer Senden toonde groote belangstelling voor den arbeid van Marinus en had hem gezegd, dat hij hem wel van dienst wilde zijn.

Nu dacht Marinus aan die belofte. En hij besloot morgen naar Hasselt te rijden en mijnheer Senden over zijn plan te spreken, en hem geld ter leen te vragen. Hij moest thans maar eens zijn stoute schoenen aantrekken.

Hij zou geen rust hebben, voor hij zekerheid had.

Het was gelukkig den volgenden ochtend droog weer en Tiddels stapte al vroeg op zijn rijwiel.

Nu we kunnen zeggen, dat de reis zeer meeviel. Mijnheer Senden, die aandachtig naar den jongen kolonist geluisterd had, leende hem een som, voldoende om het noodige voor de omheining en ook om eenige varkens te koopen.

Overgelukkig keerde Marinus naar huis terug.

Hij deelde nu zijn plan mede aan Victor, den knecht.

— Dat is een goed gedacht, zei deze; ik geloof wel dat zoo iets lukken zal.

— Ja, en we hebben niet alleen het voordeel, dat de heide bewerkt wordt en vruchtbaar gemaakt, maar tegelijkertijd kweeken we varkens,

die we kunnen verkoopen met winst, sprak Marinus.

De volgende week reeds begonnen Marinus en Victor een omheining te bouwen rond een gedeelte van de heide, ongeveer een halve hectaar.

Toen de omheining klaar was en daarbij een kleine houten loods, waarin de varkens 's nachts en bij slecht weer konden verblijven, trok Marinus er een zekeren Lentedag op uit, naar een grooten varkensfokker om vijf jonge varkens te koopen.

Deze werden los gelaten op de heide, in de omheining. Ze wroetten naar wellust in het zand en ontwortelden de struikjes en andere planten.

Maar de varkens vonden natuurlijk geen eten op de heide. Men moest ze voederen. Dat was weer een groote moeilijkheid.

Varkensvoeder was duur, en afval had Marinus niet. De boeren uit het dorp bezaten allemaal zelf een zwijntje, waaraan ze hun afval en kleine aardappelen voederden.

Spoedig had Marinus ook een oplossing gevonden. Niet ver van zijn dorp lag een groot soldatenkamp waar meestal duizenden soldaten verbleven. Marinus wist dat er dagelijks veel afval van eten was. Hij maakte een akkoord met de overheid om geregeld een gedeelte van dezen afval te komen halen tegen een matig prijsje. Daartoe kocht hij met het geleende geld een klein

paard en een karretje. Zodoende had hij altijd veel eten voor zijn varkens, die groeiden en wroetten dat het een plezier was om zien. De zaak ging vooruit.

Na eenigen tijd liepen er wel vijftig varkens op de heide. Mijnheer Senden kwam zien en toonde zich zeer tevreden.

Marinus verdiende er goed geld mee en zijn land werd vruchtbaar gemaakt. Voor den Winter verkocht hij het grootste gedeelte der varkens en kon hij al iets van zijn schuld afbetalen.

IV.

De varkenswekerij wekte ook de aandacht van de inwoners, die dikwijls naar het terrein kwamen zien. Men sprak met lof over den ondernemenden jongen man, al waren er ook wel ouderwetsche lieden, die bedenkelijk het hoofd schudden, en beweerden, dat Tiddels dwaasheden najoeg.

Lange Jan, die weer al eens op zwerftocht was geweest met stroopers en smokkelaars, doch opnieuw op kosten van zijn vader kwam leven, toonde zich zeer jaloersch. Dat heertje uit de stad zou dus op die oude boerderij veel geld verdienen.

Neen, dat kon de slechte kerel niet verkroppen.

Zekeren dag, toen Marinus met zijn kar en paard uitreed, trad Lange Jan hem in den weg. Hij greep het paard bij den toom en hield het voertuig stil.

— Wat is dat! riep Marinus verontwaardigd. Blijf van mijn paard, of ik sla met de zweep op uw handen.

Hij begreep wel, dat Lange Jan weer moeilijkheden met hem zocht.

— Ik wil u eens zeggen, dat ge wat beter op uw vervloekte magere varkens moet passen! schreeuwde Lange Jan. Gisteren is er een losgebroken en heeft een heel stuk van ons aardappelveld omgewroet.

Lange Jan werkte bijna nooit; hij dronk liever en speelde den luiaard. Hij gaf ook niets om de opbrengst van het land, maar nu dat een van Marinus' varkens een paar aardappelenplanten uitgerukt had, ging hij zoo te keer.

— Ge zult de schade betalen! vervolgde hij dreigend.

— Ja, maar niet aan u, zei Marinus beslist. Ik regel dat met uw vader. Gij zoudt gaarne het geld opstrijken en het dan verdrinken!

— Dat zal ik u betaald zetten, raasde Lange Jan. Als ik nog eens een van uw beesten op ons land zie, sla ik het dadelijk dood.

— Ge deelt beter wat meer op uw land te zijn dan in de herbergen. En laat me nu door.

Ge houdt me al lang genoeg op met uw gezaag.

Lange Jan stak nog dreigend zijn vuist omhoog, toen Tiddels op een draf voortreed.

Met nog meer zulke onnoozele dingen kwam Lange Jan af. Soms had het paard van Tiddels aan de haag gegeten, dan was het weer een kien dat overgevlogen was, enz...

Marinus trachtte ruzie te vermijden en schikte deze kleine dingen in den minne met boer Krelis, die veel van hem hield. Hij begreep wel waarom zijn zoon zoo kwaad was op Tiddels.

Intusschentijd ging het steeds beter op de hoeve. Na een jaar kon Marinus de eerste omheining verplaatsen, en het land dat er in gelegen had, beploegen en bezaaien. Het leverde nog zeer kleine oogsten op, want het was lang nog niet vruchtbaar genoeg. Maar door veel mesten en degelijke bewerking zou het wel verbeteren.

... ..

Reeds verschillende malen waren er varkens verdwenen uit de omheining. Marinus vermoedde dat ze gestolen werden.

Den eersten keer, dat er varkens verdwenen waren, leek het alsof dit per ongeluk gebeurd was.

Toen Victor, de knecht, 's morgens met het voeder naar de heide ging, vond hij het hek van de omheining openstaan. Verscheidene varkens

waren uitgebroken. Tiddels kon de meeste terug vangen, maar vijf bleven verdwenen.

— Misschien hebt ge gisteren het hek niet goed gesloten, zei Marinus tegen Victor.

— Ik sluit het altijd zeer goed s' avonds, na het voederen, verzekerde de knecht.

— Misschien hebben de varkens het open gewroet.

— Dat kan gebeuren, hernam Victor. Maar het is zonderling dat we die vijf beesten niet teruggevonden hebben.

— O, die kunnen ergens in een sparrebosch verscholen zitten.

Marinus begon vast aan diefstal te gelooven, toen percies hetzelfde ongeluk een tweede maal gebeurde. Deze keer bleven er echter acht varkens onvindbaar.

— Hier zit kwaad spel achter, zei hij tot Victor.

— Ja, want nu let ik toch altijd bijzonder goed op de sluiting 's avonds.

— Ik zal een paar goede waakhonden koopen, en die 's nachts bij de varkens vrij laten rondloopen.

Het vervelende van de zaak was dat de omheining met de varkens ver van het boerderijtje aflag, zoodat Marinus zelf er maar mdoeilijk een waakzaam oog kon over houden.

Hij kocht twee groote sterke waakhonden en

liet die bij de varkens loopen. Maar zekeren morgen vond hij ze alle twee dood liggen, vergiftigd... Deze maal waren er tien jonge varkentjes verdwenen.

Marinus was verontwaardigd.

— Het moeten stoutmoedige dieven zijn! zei hij.

— Waarom verwittigt ge de gendarmen uit de naburige gemeente niet, zei Victor.

— Ik wil niet dat het algemeen bekend wordt dat ik hier zooveel varkens vrij op de heide laat rondloopen. Dan zou het nog veel erger kunnen worden. We zullen zelf eens waken 's nachts.

Marinus en Victor waakten verscheidene nachten bij de omheining, maar nooit zagen ze iets gebeuren.

Zekeren nacht, toen ze niet waakten, waren er weer twee groote varkens weg.

Marinus wist niet wat hij moest beginnen. Dit waren allemaal zware verliezen voor hem. Hij had veel moeite om het noodige geld bijeen te verzamelen om zijn laatste schulden af te betalen.

... ..

Doch het was niet alleen bij Tiddels dat er gestolen werd. Ook bij andere boeren uit het dorp en de streek kwamen de schelmen.

Het was jaarmarkt te Bree.

Marinus reed er met paard en kar heen. De meeste boeren uit het dorp gingen bij die gelegenheid naar het stadje, want dan was het daar tevens kermis.

En op de jaarmarkt konden ze inkoopen doen. Marinus wilde jonge varkens koopen.

— Hoeveel gaat ge er inslaan, dit jaar? vroeg Victor.

— Ik weet het nog niet juist, antwoordde zijn baas. Ik heb er wel twintig nodig.

— Ja, er zijn er zooveel verdwenen in den laatsten tijd, dat de omheining leeg schijnt.

— Ik heb er niet veel moed op om varkens te koopen. Ze worden toch gestolen.

— Dat we de dieven eens te pakken konden krijgen!

Het was al druk te Bree, toen Marinus er aan kwam. Hij spande uit en zou niet lang blijven. Hij liep de jaarmarkt eens over. Hier en daar stonden kooplieden met varkens, konijnen, kienkens, schapen, geiten, kalveren en vee.

Tiddels, die nu al een kenner van varkens geworden was, liet zijn oog onderzoekend over de dieren gaan. Hij moest er goede hebben: echte wroeters, met sterke snuiten.

Eensklaps schrok hij... Wat was dat daar? Die landbouwer met zijn groote varkens! Dat witte daar met een zwarte eigenaardige vlek op den rug en het zwarte krulstaartje... Maar dat varken kende hij goed! Het was het zijne geweest! Hij twijfelde niet. Hij kende het te goed. Dat varken met die zwarte vlek op den rug, Victor kon het ook getuigen, dat het 't zijne was geweest. Ze hadden er zelfs nog over gesproken, toen het verdwenen was.

Ha! en nu vond hij het hier terug, op de jaarmarkt! Zou die landbouwer?... Maar neen, hij was geen dief, dat zag men wel aan zijn eerlijk gezicht. Hoe zou hij aan het varken gekomen zijn? Hij herkende andere niet zoo stellig als dat eene met die zwarte vlek, maar het waren ook van die magere varkens, zooals hij ze kweekte op de heide.

— Groote varkens baas, zei hij, op den man toetredend.

— Ja, en niet duur.

— Ze zijn nogal mager. Zelf opgekweekt?

— Ik heb ze gekocht.

— Dat dacht ik wel. Dat zijn geen hoevevarkens. Nog niet lang geleden gekocht, hé? Om-trent drie weken?

— Ja, het moet nu ongeveer zoolang geleden zijn. Ik kon ze erg goedkoop krijgen, en kocht ze daarom, want anders had ik er geen

zin in gehad. Ze waren nog veel magerder. Nu beginnen ze al goed bij te komen. Geen goesting om te koopen?

— Misschien wel. Van wien hebt ge ze gekocht?

De man begon zich te verwonderen over al die vragen.

— Van iemand dien ik niet kende. Hij was koopman in vee, zei hij. Maar waarom vraagt ge dat allemaal?

Marinus dacht even na, trad toen wat nader en fluisterde:

— Die varkens werden drie weken geleden bij mij gestolen!

De landbouwer schrok.

— Gestolen! zei hij. Dan heb ik gestolen varkens gekocht! Maar ik heb ze toch eerlijk betaald.

— Vrees maar niet dat ik ze van u zal terug-eischen, zei Tiddels geruststellend. Maar misschien kunt ge me helpen om den dief op te sporen.

Eensklaps greep de man Marinus bij den arm en riep:

— Kijk, daar is hij!

— Wie?

— Wel, de varkenskoopman, de dief, daar, die met de geruite klak op!

De aangewezene scheen lont te ruiken. Hij

stapte vlug door en sprong een herberg binnen, die bomvol zat. Marinus volgde hem haastig, doch had nog juist den tijd om te zien dat de man langs een achterdeur verdween, samen met een kamaraad en met Langen Jan uit zijn dorp.

— Ha, die deugniet was er dus ook bij. Daar heb ik nooit aan gedacht! Maar het verwondert me niet, zei Marinus.

Hij wilde geen opschudding verwekken in de herberg, maar spoedde zich naar de gendarmerie, en vertelde daar de heele zaak van de diefstallen en van het voorval op de markt, en hoe de drie mannen gevlucht waren.

— Ge moest ons al lang op de hoogte gesteld hebben van die diefstallen, zei de kommandant. We zullen nu al het mogelijke doen om de dieven te vatten.

Marinus keerde daarna naar de markt terug. Hij merkte niets meer van Langen Jan, noch van de andere boeven. Hij kocht de noodige varkens en reed terug naar de boerderij.

Hij vertelde alles aan Victor, zijn knecht.

Lange Jan kwam niet thuis van de jaarmarkt. Hij verdween spoorloos, evenals zijn handlangers. Waarschijnlijk hielden ze zich in de bosschen verscholen en stolen nu in andere dorpen om minder de aandacht te trekken.

Maar eindelijk toch, konden de gendarmen na veel vruchteloze pogingen, Langen Jan grijpen.

Hij kon niet ontkennen dat hij stal, want, toen men hem aanhield had hij een zak op den rug, met konijnen, die hij bij een oude weduwe weggekaapt had. Na een verhoor op de gendarmerie verraadde hij ook zijn medeplichtigen, twee deugnieten uit een ander dorp.

Lange Jan was toch de grootste dief geweest; hij had het eerst de anderen overgehaald om varkens te stelen bij Tiddels. Later hadden ze nog stoutmoedige diefstallen gepleegd.

Alle drie werden voor enkele jaren opgesloten in de gevangenis. Boer Krelis beleefde weer veel verdriet van zijn zoon, maar voor de algemeene veiligheid was het toch best dat er zoo gehandeld werd met Langen Jan.

BESLUIT.

Weer waren jaren verlopen.

Naast de kleine boerderij, die Marinus Tiddels destijds van zijn oom geërfd had, was een lachende villa verzezen.

Marinus stond aan de deur met een dikke, blazenden zoon op zijn schouders; naast hem stond zijn lieve vrouw met een kindje in de armen.

Marinus keek haar lachend aan.

— Wat zijn we hier toch gelukkig, hé!

— Ja, Marinus.

— Als ik nog terug denk aan die moeilijke eerste jaren met Victor, toen we nog in het boerderijtje zaten. Nu woont Victor daar goed met zijn vrouw en kindje.

Ze wandelden langs drie hectaren heide, die thans vruchtbaar gemaakt waren en volle oogsten opleverden. Daar stonden een paar groote serren waar Marinus vroege groenten en druiven kweekte, en dan was er nog een omheining met honderd varkens. Wat kon alles toch veranderen in een paar jaren!

— Ja, we mogen God danken, dat ge zoo goed gelukt zijt hier op de heide, met het erfdeel dat u in het eerst zoo tegenviel! zei de vrouw.

Mijnheer Senden uit Hasselt kwam dikwijls op bezoek. Hij had groote achting voor Tiddels.

En ook vrouw Rossiers uit Mechelen was al eens geweest en had een week op de villa verbleven.

Ze was verheugd over den voorspoed van Marinus.